

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 L., 6 luni 2 d. 50 cr., 3 luni 1 d. 75 cr.
Pentru moșierări pe an 8 L., 6 luni 4 d., 3 luni 2 d.
Pentru străinătate pe an 12 L., 6 luni 6 d., 3 luni 3 d.

Sibiu în 14 Ianuarie.

Eri și astăzi diarele nu aduc scirea despre un fenomen nou politic, petrecut Duminecă în capitala Ungariei. Fenomenul acestuia a premiers Sâmbăta ce le-am atins pe scurt în revista noastră de Marți.

Ce să întămplă?

Nici mai nici mai puțin, de căt o conferență de delegați de naționalitate maghiară, din toate părțile Ungariei, cam 400 la număr, s'a constituit în partidă dându-i partidei numero de „opozitione de drept public.”

Opozitione radicale, împărțita până aci în fracțiuni desobisite și sub numuri diverse, este întrunita într-o partidă. Este fenomenul cel nou ce Duminecă s'a arătat în capitala Budapestei.

Foile guvernamentale cauță să mitige însemnatatea acestei întâmplări. Ele nu spun că impresiunea ce au făcut membrii acestor conferențe este impresiunea unei adunări de oameni de a doua mână, constituite din cetea de rădă, proprietari de mijloace de proprietăți mici și din teranii. Pentru că lucrul să i se dea o fată de tot fară de importanță, opozitionele cauță și motivele crescerei acestei partide aice și mai cu seamă în spătarea economică a celor mai mulți din categoriile înalte. Cauza căci partida aceasta oposițională crește, se dice, că ar fi mai cu seamă scăpătarea amintită; cu alte cuvinte, sporirea partidei sunt motive economice și nu politice.

Oră cum ar fi, un lucru nu se poate trage la îndoială, că din o partidă de 7-8 membrii, dela era constituțională încoace, partida a crescut, în cătăstăja de la septembrie de membri în casă deputaților și, *ut figura docet*, la întrunirea de Duminecă a putut număra la 400 delegați spre a se constitui, cum am săz, în una partidă.

Inimprejurările de fată aceasta este un eveniment, care nu poate fi ignorat din partea nici unui patriot,

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Admînistrarea Upargrafără archiepiscopală Sibiu, strada Măcelorilor 47.

Corespondențele sunt a se adresa la:

Redacția „Telegrafului Român”, strada Măcelorilor Nr. 27.

Episoadele neprintate se redau, — Articolii neprintați nu se înșapăză.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 or., — de două ori 12 or., — de trei ori 15 or. răsărit în literă garmon — și timbr de 30 cr. pentru fiecare publicare.

apartinării orei care partide, săbăi orei convineri politice.

Să poată că motivele, cari au adunat o mulțime așa de considerabilă la partidă opozitionei se fe, cum am spus, că duc foile oficioase și guvernamentale. Motivele economice însă sunt tot așa de compenioase ca și orei care altele motive. În timpul unor urmă, ca să nu ne înțoarcem mai înapoi în interiorul trecutului, cestiuinea orientală, din motive economice a fost astăzi în Bosnia și Erzegovina și a fost adusă în stare, în care se adă astăzi.

Pentru omul, care se ocupă cat de căt cu politica, dacă nu poate să ait cum mulțumit, prezentarea motivelor economice drept cauza a fenomenului cel vedem dinaintea ochilor, nu ajunge ca să împrăște Ingrigirea.

Mai avem noi înseși lipsei se vedem lucrurile prin pismele oficioase, care totdeasna sănă gata cu neînțelegere și înfrumusețe lucrurilor? Nici de nimic. Numai cu care s'a botăzat partidă fasă și scopul ce și l'ascată, *unica personală*, nu spun cără este gata să băta resboiu contra sistemiei actuale, și care a intemeiată astăzi monarhia austro-ungurească.

Era dacă în toate acestea ar mai pute română vre-o îndoială și după ce seim numele și scopul partidei, cu vîntele delegaților lui Hellyf, rostit în conferința de Duminecă, sănă în stare a împărățiea totală îndoială. Hellyf a ăsă, că speră că partida va dobandi acum la întoarcere alegeri majorității și dacă nu o vom dobandi acum ată de tari tot vom ești din alegeri, ca până la expirație pachetul cu Austria să restăm acel regim? El a afirmat, mai departe, că starea actualei de incursi nu se mai poate întări. El crede, că dacă s'r afă un bărbat, care se spune monarchistul verde, că starea actuală de lucruri nu mai este durabilă, monarchul însuși s'r invio cu căderea sistemiei.

Limbajul opozitionei este dar destul de clar, agitaționare și destul de puternică. Posibilitatea nu este escăzută, să se doveașă încă la fiatoare alegeri, că cuvintele lui Hellyf au fost cuvințe de proroc.

Să puțin timp ne desparte de desfașurarea lucrurilor, în care va avea să se decide, dacă are să fie, sau să nu fie, cum dic Hellyf.

„Ung. Post” nu spune, că cea din urmă sesiune a dietei de față se va termina pe mijlocul lunii Aprilie. Alegerile dar, în care se va lupta oponiție cu guvernul, sau cu eltoarele cuvenite, în care sistema actuală va fi în resboiu cu cea a unuiei personale — numai sănă de parte.

Să aici este cestiunea.

Lupula cunca va fi teribilă între oponițiea de nouă constituță și între partida guvernului, este de prevedut: ceea ce nu se poate prevede este: cum se va slergi împărtășit.

Dacă guvernul de acum va raporta victoria, lucrurile vor merge, bine reu, pe caladul de până acasă. Dacă însă aspirații la majoritate vor să desupră lucrurile an să în altă fată.

Este ură oponiției a dice, că ea va restaura sistemea actuală și va proclama unie personală. Băre de a că nu îi va fi greu, având odată majoritatea în parte și, a o să face.

In monarhie însă nu sunt numai Maghiari și nici în Ungaria chinești sunt numai Maghiari, în stat mai puțin unionizati personale, în majoritate. După toate aceste, an dice, înainte de toate aceste, mai este și monarhul care ca factor cardinal politic în stat constituțional va avea negrețit să dică un evenit ponderos într-o afacere de astăzi momentuoasă.

Înțelegem oponiției, ca care merge către întărea ei, ne să presupunem că înaintea ei ori ce factor îl sărune în cale l'ar desconsidera, sau dacă acesta nu se va pute, va veni cu el în conflict...

FOITA.

O bună pescuire.

Novela spaniolă de Pedro Antonio de Alarcón.
(Incheiere.)

Opt care după această soarele se întorce și să desaupsă usci colibe. Tantă tristeță și toată majestatea, cu care apuseasă aerul, fusese numai o glumă. Ei venit cără împană, mai vesel decât totdeauna, urcându-se cără cerului neîndemnător, par că și ar face drumuri pentru întărea ordă, aducând viață și bucuria ore pe unde li părăsesc rădele. Apă străluce, coșcigi căntă, aburi Ebrului se desfacea cum un vîl de boranic, paserile aburaui mai subdărnicile decât totdeauna, și jos în vale din departare se trezau turmele și păstorii.

Era în adevară același soare, care în aceste opt ore de lipsire trecuse peste Ocean, facuse ameașă în America, slugise idoliolatrii Oceanului Pacific de Dumnezeie, strălucese la

câteva nunți din China, încăldise mirenilor din Hindostan, sărăcuse pieptele sfântului morment, și acum venia plin de dorință de a vedea, ce se facea aceea părcele de pescari din Aragona Munțoasă, pe care o lăsase de cără în seara înălțării.

Înălțării pe primul castel, care era înca fundat în târcă, și ajunsoră la local deschis din castel și coliba lui Damian.

„Cu ce veselie cade apa, dice un pescar.

— Dar puntea? Întră Damian, Atai mai văjut una ca aceasta? Este ruștă de amândouă părțile; s'a cundut.

— Cum se poate? O bârnă apă de grosă și de lată!

— Trebuie se cumpără alta, respuște Damian, dând din umeri. Sus

băeti, ajutați-mi să ridic cele două mire, până mai și vine!

— Și urmănd și cantecol intrerup, începe să trăgă mirele.

— A drăgușin și de grec, strigă un pescar. Ti să brodă bine de astăzi.

— Peste două măji, dice altul, bună pescuire!

— Ba bine că nu, respuște al treilea, și cu prin puncte în mreje.

Damian surde.

— Cădici, că tine mreja aceea? Întră un alt pescar, care trăgea la mreja a doua. Aceasta este tot de grec; trăge ca la două măji și jumătate.

Damian se opri, întunecat, treurând, acoperit de sudore.

— Așa dar o mreje este tot aşa de grea ca cealaltă murmură el încret, nu se poate.

— Si cu pași domoli se îndrepătă coliba. Într-oase se scoase la ieșală mreja dinăuntru. În ea se află în adevără bârnă punctă, dar nu întregă, ci numai o jumătate. Numai remâne îndoială, că preste noapte fusese tă-

iată cu ferestrele. Pescarii nu se lăsau încă din mirarea lor, când se dădu în colibă cu un strigăt de spaimă.

La strigătul lor răspunse ca un resunet din colibă o râncire groaznică ca din mormânt. Damian se arăta în ușă, cu părul surbit, cu ochii înțepători, răjdind că o fură din iad.

Pescarii văzuseră în fundul mrejiei dinăuntru că lui Don Jaime, Damian își sălăi coliba părăsită și patul Carmelitei neastă. Carmelitea zacea în mreja a doua cu cealaltă jumătate a punctii de bârnă.

— Si! La atâtă nu m'as așteptat! Si! Si! Un bănu pescuire! strigă Damian. Apoi fugi și se înclănu în colibă.

Când veni justitia ca să-l prinde, îl găsi tăndu-și mâna dreaptă cu un ferestre și strigând cu un rîs în grozitor:

— „O bună pescuire!”
Il apuseau frica nebuniei,

Conversorii literare”

T. M.

Ca onoratul public să nu fie de părere, că aceste dispoziții, le-au făcut curății indivizi născuți maghiari cu intenție de a împuțua națiunea românească, să aibă forță de a spune și numele disperșatorilor, ba chiar și confesional. Pretorul este de către Lovilovits Tobias de relig. gr. or. nu bun patriot și funcționar din 1848/9, tot în comitatul Zarașandul, care după pacificarea sa s-a retras în viață privată pentru multă vreme, cără el medic de ceară este Drul Stefan Erdelyi, — nepot din frate a reprezentatul episcop Vasiliu Baron de Erdélyi, care indiviz și-a început cariera scișinelor în Roma eternă, și numai puțină lăiptă de năfrință „propaganda fidei” ca să fericească regnul.

Aceste le descrișeau numai că să nu se supere pe mine domnii Maghiari din comitatul Hunedoarei, cari și aici ca preutindenea sunt nemărginîți în știință.

Mai având timp cu permisiunea
on. redacț., voi mai descrie o schită
din administrația acestui comitat,^{*)}
despre care nici Zulușii nu pot ave-
mai bună idee atât merge de corect.

Români din Macedonia.

Bulletin, 21 Decemvire 1880.

Magarovă este o comună românescă, spre răsărit de orașul Botoșani, la distanță numai de o oră și jumătate; acest oraș românesc, precum și Ternova, de care desfășură numai printre gări, se bucură de pozițiiene cea mai frumoasă sub punctul de vedere: este așteptată pe un picior de plaiu, la poalele unui munte înalt, care rareori în timpul verii se întempără și nu se acoperă cu zapada. Magarova, și dacă nu are construcții și edificii ca ale bogatelor Cernove, totuși nu stă mai jos de Botoșani; o clima săracinoasă, apelo lămperjă, cîrstește străzile, în fine totuși este de acord a face din Magarova un crăgel de frunte; se compune din 500 de case, și populația este foarte numeroasă în raport cu numărul caselor.

În toamna aceasta s'a deschis pentru prima oară scoala română în Magarova. Încercarea de deschidere a scoalei a produs o mare sensație printre Grecomanii atât din Magarova cât și din Bitolia, căci nu credeau ca să se începe cineva să deschidă o

aceunăsească scola tocmai în Magarova, pe care ei o intitulează: *Fortăreața Grocii de Nord*. Archiereul din Botta — comandanțul cetei lui — imediat a chisat pe episcopul comunelor, și după ce a întrebătură totate terpuriile sale fanarietice ca să îl convingă a protesta în contra deschiderii secuilor românești, a reușit a lărgișoare pe căpătănești acuzații la acuzația pe ei să povătură lui. Deci, «vai pu la lueră». Archiereul, care nu are altă ceangăiește decât să umble după neguri ca să poată înțăluie ceva de jumătătire, și a preparat situația astăzi de bine, încăt, ca prin minune și din vînzut, într-o zi (din 10 septembrie) aleargă la școală din Botta, întrebând: „aci este profesorul din Magarova? il cintă Papa?“ De cănd cu cineașele din Gopeș și cu alte impregnări, buhematul (Administrația) din Botta în todeană, în sfârșit de Viâah-Meșter (școală română) și-a făcut burință obiectivă de a se adresa mai multușă la școala din Botta. Să reprezintă zapatulă, că numai decât Papa va satisface. Deci profesorul din Magarova, imediat chisam la Botta, să ișlăjășă la Papa împreună cu un confrate al seu de aci, Mușteasă-Papa (directorul Vilăișului), sări multă ceremonie declară ambilor profesori români că au cunună să se deschidă școala română la Magarova, căci în acmea acestăa din Papa va usa de puterea grandamorilor și conșincențele neplăcute vor privi pe profesor român. I s-a observat Papa, că pe basă cură motiv de acest ordin? Respunzător sună a fost: că basă că bătrânul cehos (toata comună) nu primește. Dar' Eseculentă, după legile de instruire în înimă nostră, precum și în puterea unor

*) Ne vei face nouă și publiculai un
mare servit. Red.

also
Red

ordine speciale, se acorda deplină libertate scoalelor române de a se deschide și funcționa în orice punct al imperiului. Această nu mă privește pe mine. Dar dacă s-ar găsi în Magaroval locuitorii cari să primească de profesorul român? Atunci cestiuine se schimbă; dar vă asigur, că nu se va găsi nici unul deci respect ordinul meu din ordinul Valiu lui. Și apă afacerile s'au transat. Ambii profesori s'au retras, căci deja ei s'au obișnuit cu a sensul convient fraselor scurte și ordinile precise ale administratorilor turci.

Totă astăzii se poate face o prezentare a ordinului precum și a administratorilor tineri. Totuști aceștia sunt bine pregătiți de Archechiul și aducătorul din Magyarova, cu popă, pe primă și tră altă feță său numită consilieri, și împreună cu ei s-a prezentat Mușatescu și alții. Tău-pas să declar, că ei sunt reprezentanții români, ca nou și soi de turbatori; și că acest profesor este un străin, plătit de o putere străină, cu scopuri ascunse, în finul unor pericole pentru Uniunea și ordinea comună: Archechiul a afirmat totuști acestea, la un mulțum lăgorile, a dres afară, și Mușatescu a urmat precum un

Profesorii români se aşteptau la şicane de felul acesta pentru că cunoacerea prea bine pe administrațiori Turci, precum și machinărilelor clerului laiorist în țară. Pe actualul Mateșerif ei au avut ocazii variate să convină despre scopul cel bun al scolarelor române și despre folosul ce ar reprezenta starea statului otoman prin renasceră ne-pălărită românească și prin constituirea ei individuală ca națiune separată și emancipată de supt episcopia grecăască, căreia ar putea servi odată ca instrument foarte periculos pentru Turcia. Clerul fanariot însă nu lăsa nici o șansă de acuza și să îngreasează pe profesori români și misiunile lor, servinduse mai ales de neavârșit, că acești profesori, sup numele de Români, ascund aușorile parangalăsimul căruia sunt organe; și administrația otomană se crede în drept a se ţine neconcentrată la pândă, și astfel, din prea mult zel, adesea se vede în triata poziție doa nu da, să stejnești nicii logodnișii ordinilor superioare, și lucrează cum i se nară că e bine.

În cîstea secolei române din Magarova, administrația a fost îndusă în eroare că totușa comună su primese pe profesor român, pe cînd trebuia să fie, că nu să-și vadă satul și archeiereul săt contra profesorului. Cu toate ordinele stricte ale Mitropoliei, profesorul s'a dus la Magarova chiar în diaconie aceea, când archeiereul prevestiri, a domi și a alertat la Mitropolie, îninându, că ordinele Papei nu se ia în seamă și că profesor român era s'au dus la Magarova; și că încăpusea cineva că acum acuzații își juca rolul să dea făciat în motive bine-cuvântate: că profesor român nu asculta de ordinile Mitropoliei.

rișului, prin urmare arhiecerul are dreptate.
În imediat zăptieul aleargă la școală din Bitoia, căscând pe profesorul din Magarova, căci are ordin să le ducă la lăpa; de astă dată mina și grăba dorobanților arătau multă iubire; și să răspună zăptieului, că persoanele ce o căută nu este aici, ci la Magarova. Fără multă zălabă, un călărești a pornit într-o acelașă direcție, cu moștenirea

her. Acum arhiereul se aștepta să văjă pe profesorul român adus cu geandarmii ca să dovedească lumei puterea sa. Nu sciu prin ce minune însă, pe când geandarmul era pe drum spre Magavora, profesorul român se alătă Pața împresură cu confratul său din Bitolia și sare durerea celor

În drept, guvernatorul a adus scrisori tristătătoare la o fosta cununie patătilor. De astă dată Mateșcu și-a comunicat securi și cuprinător profesorului român: «D-rii aleagă, vrea să se extinse singur san. T trimiteți el însuși la guvernatorul. În aceeași circumstansă cu autoritate turcescă, trebuie să se ia foarte expedite și să așeză de urmări ce mijloace ca însă momentan din incăruță, căci alt fel ar fi multă osteneală. Intră în cadrul și este doar cu escortă, precum au pățit o slujă. Sun supus român, a obiectat profesorul, și în această măse calitate, noțează că nu pot să aleg nici una din cele două sisteme, eșeu mei în proprie. Sun și supus român, acceptă moțiiua pentru prima oară

se adă în Bihor, Mateșdorf, în fâja vestică obieșteană, la lăstărcare pe a
vad supus român și a văzut, că este nă
consecință a urmat după legă, adică nă
aici și nici o urmărește, lăsând în
cauză și urmările de lămarească situa
ție. În generația următoare, de supus străin
ă și mare bănească, însoțită funcționa
torilor din Imperiu, Deici lăstărcă a rămas
recunoscere, adică înscris: în această
memorială, cu paronatul a foaie evlavia
a, nea, săntă Mitropolitul fanariot din
1870, când aceasta numără 6916 susținute. În Seps-Sz. Giorg
s'an înmulțit oamenii cu 1016. Dintre
acești deserviți, sunt 5382 re
ci 4366 susținute din anul 1870. În Ar
ad au fost în 1870-32,725, acum să
zest 37,240, și se văd și că 4524 susțin
mai mult ca în 1870. Asemenea
înmulțirea populației din Agria
1000 susținute. Acest oraș numără
present 29,742 susținute, între care și
9984 de secșul barbatelor și 19,700
de secșul femeilor.

de secolul femeesc.

* Deceased. Bartho² D.

(Incidentul „Bartha“) Dr. Ioan Benel, profesor la universitatea din Cluj, înaintea comisiei de către consiliul de stat, a spus că urmările vulnerării lui Barthă, care începuse făcându-se cu mâinile și cu picioarele săi, încă nu le poate întrebui, și că el îndepărtă tot ce l-a urmat.

acum încă n-a început. Mai din tot comitatele Ungariei, cu deosebirea celor din Eperies emigrează mulțime omene și chiar acuma mai des, mai înainte, pre lungă totă perioadă, care opresc din resurse emigrarea oamenilor, neprovocându-și pasaportul necesar. Dar totale zădărnică, pentru că oamenii fără pașaport călătoresc vreo caleva liniuri cu birjele și apoi la stația de frontieră de la Eperies se sue să încă o pedeagiu în vagonoare și o tulbură să se întâmple pe teritoriul Statelor Unite Americane.

* (O spargere impreuna cu furt) s'a comis în Pojoni în noaptea de 21 Ianuarie la un juvelier căruia i s'au furat obiecte în valoare de 17,000 fl.

* (Trăsnet în Ianuarie).
noaptea de 20 Ian. n.a trăsnit în Arad
vari în magazinul de prav al Munici-
pialor negrenilor. Pravul sprins a nimicit
toate casele, cari se aflau din jos
în magazin și a omorât foarte mulți oameni.

* (Tunul-revolver) Împăratul Germaniei a adresat către nașa sa următorul ordin: „Eu învințești introducerea tunului revolver în artilleria de năi a marinei mele, după trebuința statutului să se provoace regula fie care dintre nașile mele cu această armă până întrătăia, să fie care punct din împrejurii războinice și respective intr-o îndepărțare de 2 milii și mai bine să poată ființată deodată cu două tunuri.”

* (Ceasornicul lui Napoleon I). Si opurile de artă și venirile își au Odiseea și soartea lor. Așa s'a întempletat decurând și cu ceasornicul lui Napoleon I care fiind ră-

de Zulușul de la Louis Napoleon se ajunsă în posesiunea Englezilor. O bătrâna Cafără aducă „la adus în tabăra” gălăziori, cari de prezent se slăpătoresc la Boerii și să schimbați cu berbecie. Ce legătură tragicomică persoane și întâmplări, care începătă cu împăratul Franțeziilor, Napoleon și cu cesarul său se sfârșesc pe moarte Zulușul sau cu berbecie engleză.

un cap de operă a lui Phidias. Anumită pe archeologii¹⁴.

* (Resultate de ale conscripției) Populația din țara Bărsiei fără Brașov numără după conscripția cea nouă 54,272 susține, ca se dăea cu 1852 mai puțin ca în 1870, când populația era la numărul 55,824 susține. Populația în orașul Iulia numără acum 7342

